

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

94. Primus in Tunchin. martyr.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

nomen, homo tenuis fortunæ, sed vitæ nobilis, quam totam precando, visendis ægrotis. & speliendis Christianis infumebat, demptis solum horis ministerio debitis, quod inter gestatores seu lectuarios, fratri Regis nauabat; superbissimo, & ferocissimo Principi, hostique Christianorum acerrimo. Qui vt de vita Francisci cognouit, terribili domitum obiurgatione, putauit illicò ad sua idola reuersurum; at is qua seruum decebat modestia, ingenuè respondit, lege quam tanroperè improbarer obstringi se atque animari ad fidelissimum ipsius, & diligentissimum famulatum; fratrum cadauera tangere, virtutis esse non modo Christianæ, sed communiter omnibus laudatæ, quæ nusquam vilesceret, modo quæstu procul, & auaritia obiretur. Cæterum vt quiuis aliter sentiret, auertat inquit, Deus tam horrendum nefas, vt ab eo, & à me deficiam, cuiusque lege, sola veraci, & sola salutari. Obfirmatus itaque priùs mori quam Christum negare, Principis gratia, famulatu, stipendio exutus, palatio eiicitur, Princeps haud multò post seipse colligens, sibi que iratus, quod tam pertinacem iussorum detractionem, hausisset tam patiens; hominem reuocat, iterat imperata, hortatur morem gerat, negat posse Franciscus contra Deum morem hominibus gerere. Mortem demùm præsentem comminanti, bonum factum ait, vt hoc vitæ paucillum, & miseræ, cum immortalis, & beatæ commutem. Hic dato satellites qui adstant signo, magno in terram impetu hominem collidunt, rùm suarum arundinum grauissimo verbere, corpus medium commolunt; inde crura, & ossa tibiærum frangunt; os tandem, caput, & cerebrum conterunt atque comminuunt, hisque illustrem meritis animam Deus sibi, & cælo asserit, prima inter eos donandam corona qui suo deinceps sanguine in regno Tunchinensi Christi fidem signarunt. Contigit ea res anno 1631. cuius item mensibus vltimis Christiani tres, curationum insignes charismate, ab incantatoribus, & medicis sua sibi lucra perire dolentibus, appetiti sunt venæno. Duo ex iis Petrus, & Maurus præsentis exitio, paucas intra horas perierunt; Thomas proditione deprehensa, validissimis antidotis, venænum discussit, felix! si pari cum aliis sorte interisset; exinde si quidem nec ægrotos curare, nec in templo cerni, nec apparere Christianus, & quantum ex vita intelligi poterat, nec satis ethnicum, nec satis præferre Christianum; Virgines duas duobus in pagis ad documentum constantis fidei Deus seruauit incolumes, Dariam, & Piam; has deposcebat Mandarinus in secundarias vxores, conditionis turpitudinem exosæ, centies tantum vexatæ sunt, quantum in amoribus fuerant. Dariæ causa Christiani qui pagum eius incolebant exiliis, & spoliationibus vexati, Chæcium ad Patres confugerunt. Pia crudelem in modum cæsa, dies aliquot immobilis iacuit, & destinaret illi tyrannus certam mortem, nisi eam in tutas latebras Christiani callidè submouissent. Illic tanquam sermota in eremo cum Deo tota bonam noctium partem orando ducebat,

94.
Primus in
Tunchin.
martyr.

inde

inde se acri verberatione afflictabat, ob reuerentiam Christi patientis. Daria domi carnifices nacta est parentem vtrumque, & geminos fratres, siue ethnicos seu desertores, & solennia naturæ iura priuatis commodis immolantes. Veriti enim ne se inuolueret Christianorum communis calamitas, si de Daria certiùs resciretur, omnes illi machinas admouere, vt se saltem ethnicam simularet: illa sacrilegium auersata, contestata est semper generosè, reuelli sibi posse vitalia, Christi fidem, & amorem non posse. Responione hac filia inconcussa atque intrepida furens Pater, eam columnæ alligat laquear fulcianti, & matre cum impia, & fratribus impiis tandiu cædit, dum ad pedes illorum mortua caderet, acturæque post paulum animam crederetur, recepit se tamen aliquantulum, & dum minus à suis obseruatur à pio Christiano domi absconditur, vnde furtim Chæcium ad Partes transfmissa est. Christianorum in eius aduentu gratulationes, & alacritas, exantlati laboris partem maximam abstersere, sed consolata est illam præcipuè vitæ sanctus, & mortis pro Christo oppetendæ, ardore nobili, ei simillimus, iam enim secundum obscuro carcere, tanquam mortis pignore tenebatur, diu noctuque crura compedibus; collum iugo adstrictus, accedente subinde ab immani Eunuchò, fustuario crudeli, vt reuocaretur præsentì dolore & futuri metu ad Sacerdotium idoli, & templi quod ei antequam fieret Christianus, Regina commiserat; & quos ad Christum traduxerat populos idolo redderet. At is non minus in propugnanda fide sua fortis; quam in propaganda fuerat strenuus, atque indefessus; Eunuchi feritatem patientia, Reginae spes impias inuicta constantia fregit, liberque dimissus, animarum obsequio liberaliùs etiam quàm prius se deuouit. Non sit huic suppar, at certè mira est, pueri nouennis fortitudo, in retinenda sacrata icone quam gestabat è collo conspicuam, dum pœnatum timor Christianissimi notas in multis occultabat. In hunc Mandarinus dum fortè incidit, & videt patentem ad pectus iconem, fronte tristius caperata propius accedit, manibus illam direpturus, puer manus mittentem auertit, pugno iconem stringit, brachiis se tuerit & contra vim etiam dentibus rem gerit; indecorum Mandarinò erat certare cum puero, minatur itaque, superiores vestes tergo direpturum, quo nihil est illic probrosius, licet, inquit puer interiores quoque: & passu gemino retro cedens, ad Pedes Mandarinì superiorem vestem proiicit exclamans, felicem iacturam! qua seruo quod mihi est carius, cursuque se protipit quò talari abolla implexus Mandarinus eum consequi non posset. Dum hæc varijs geruntur locis, P. Hieronymus Maiorica Neapolitanus, quem diximus nulli loco affigi voluisse, longum sit dicere quot terras obierit, quantam ignem vbique spiritus diuini accenderit, nouem maximè in Regionibus Prouinciæ Engheanæ, anno seculi trigésimo secundo: magno quidem sed necessario accisi corporis detrimento, cum deessent in quos onerum tantorum partes reiceret. Fuit

Κ Κ Κ Κ 2

95.
P. Maiorica
excurs. fru-
ctuosissimæ.